

dans in zijn polemieek kan meenemen. *Het geheugen van de blik* wordt afgerond met een essay van Jeroen Peeters over het werk van Baervoets, waarin hij de 'hardnekkige behoefte om dans te "lezen" onder de microscoop legt. Peeters laat de spanningsboog van zijn betoog lopen van *Blauw* (1994) tot *The mapping of Canada* (2000), waarbij hij centraal stelt hoe Baervoets evolueert tot een beweging die de complexe verhoudingen rond kijken naar dans omarmt. Van syntaxis naar parataxis, van de traditionele esthetica van het beeld naar absoluut mediumbewustzijn en zelfreflexiviteit. Peeters eindigt dan ook op een punt waar de laatste publicatie uit de reeks terug aanknopning zal vinden.

Tussen beeld en beweging. Hedendaagse dans en actuele kunst

In *Tussen beeld en beweging. Hedendaagse dans en actuele kunst* (2002) worden eerst een aantal elementen uit *Het geheugen van de blik* opnieuw opgediept en uitgespit vanuit een ander perspectief. Pieter T'Jonck toont overtuigend aan wat de parallellen en verschillen zijn tussen dans en beeldende kunst na Duchamp, in een schitterend essay dat de grenzen van zowel beeldende kunst als dans overschrijdt en op een vlot leesbare manier komt tot een onderzoek van betekenis en mogelijkheidsvoorwaarden van 'kunst in het algemeen'. T'Jonck creëert een helder perspectief om het meer op dans en performance toegespitste essay van Elke van Campenhout aan te vatten. Als recensente kijkt zij niet alleen naar haar referentiekader binnen de podiumkunsten, maar ook naar haar persoonlijke ervaringen en kennis van de beeldende kunst. Daarbinnen gaat ze op zoek naar momenten waarop 'een beeld tot beweging komt' en hoe 'een beweging stolt tot beeld'. Kunstenaar Luk Lambrecht maakt eenzelfde beweging in zijn essay *Het dansante dat stolt in nabebelden*, maar dan door vanuit een aan de beeldende kunst ontleend referentiekader naar performance en podiumkunsten te kijken. In wezen onderzoekt hij de 'bizarre driehoeksverhouding dans, theater en beeldende kunst die (...) de potenties hooghoudt de complexe wereld op een beklijvende manier te (her)bekijken'. Meteen de inzet van deze essaybundel, die wordt besloten met een case study rond *Sand Table* (Magali Desbazeille, Meg Stuart & Damaged Goods). Het is een ontmoeting tussen een kunstenaar en een choreografe (en vice

versa), verbaal geregistreerd. Wat opvalt na herlezing van *Tussen beeld en beweging* is de constituerende kracht die ontstaat wanneer je referentiekaders afvuurt op disciplines die niet onmiddellijk voor dat referentiekader zijn bedoeld. Het is de dubbele paradox van beelden die bewegingen inhouden, en een beweging dat stopt in een singulier beeld.

Mediale bemiddelingen. Over Vincent Dunoyer en anderen

In *Mediale bemiddelingen. Over Vincent Dunoyer en anderen* (2003) wordt verder ingegaan op de communicatiemodellen die van toepassing zijn binnen actuele kunst en hedendaagse dans. Rudi Laermans stelt de begripkaders helder in *Mediale magie*. Daarin vertrekt hij van het verschil tussen analoge functionerende media en digitaal functionerende 'bemiddelaars'. Leven en cultuur functioneren analoge, waarbij de menselijke locus van dat analoge functioneren het lichaam is. Dat stelt hij tegenover het technische medium dat digitaliseert: de microfoon, de camera, de televisie, de video. Laermans komt uiteindelijk terecht bij het theoretisch kader van McLuhan, die met *Understanding media* en *The Media is the message* het denken over hedendaagse media in een nieuwe richting heeft geduwd. Media als televisie en pc worden door McLuhan 'autonomie' toegedicht, omwille van het feit dat ze een totaal en willoos opgaan eisen van de toeschouwer. 'It will not work as a background. It engages you.' McLuhan wijst tevens op het feit dat nieuwe media oudere media 'hermediëren', en daarmee is Laermans opnieuw bij de podiumkunsten beland. Meer bepaald bij het werk van één van de eenzame essayschrijvers uit ons taalgebied, Arjen Mulder, die in zijn schitterende boek *Het twintigste Eeuwse lichaam* het concept van het 'buitenmediale' formuleerde: 'de aanwezigheid in een medium van wat je met dat medium zelf onmogelijk kunt bevatten.' Het leidt Laermans tot de volgende definitie, tevens het besluit van zijn essay: 'Hedendaags is die kunst die de niet-kunst opzoekt om in het buitenmediale tot *ruis van zichzelf* te worden.' *Mediale magie* is de explicitering van het denkkader voor de drie andere stukken opgenomen in *Mediale bemiddelingen*. Het eerste is Rudi Laermans' essay *Het ruimtelijke vluchtpunt van het dansende lichaam* over *Vanity* van Vincent Dunoyer (zie *Etcetera* 75). Het tweede is het heldere essay van Hugo Haeghens over *The Princess Project* van Dunoyer (zie *Etcetera* 77), tot slot tevens tot onderwerp gemaakt

door de eerder genoemde Gerald Sigmund. De praxis van Dunoyer maakte het 'buitenmediale' tot onderwerp, met indrukwekkende momenten tot gevolg.

Als reeks vormen de vier publicaties een belangrijk geheel dat hedendaagse dans en beeldende kunst sinds de revolutionaire jaren zestig in overschouw neemt en verder durft kijken dan de grenzen van het genre. Het laat je als lezer achter met zoveel aanknopingspunten dat het rustig een vergelijking met John Bergers *Ways of seeing* weerstaat. Door de opbouw van de reeks kan zowel de geïnteresseerde toeschouwer als de expert in de reeks een parcours volgen dat haar/hem op haar/zijn wenken bedient. De essayreeks trekt de lezer mee van paradox naar paradox, binnen denkkaders die ontstonden in de taal filosofie, de beeldende kunsten, de actuele kunstgeschiedenis. Paradoxen die zichzelf telkens ontdebellen, die niet om een sluitend antwoord smeken, maar doen verlangen naar een nieuwe vraag.

- *Danssolo/Solodans*. Concept, samenstelling en redactie: Hugo Haeghens. Een uitgave van het Cultuurcentrum Maasmechelen naar aanleiding van het danssolofestival in 1999.
- *Het geheugen van de blik/The memory of the look*. Concept en eindredactie: Hugo Haeghens. Een uitgave van het Cultuurcentrum Maasmechelen naar aanleiding van het dansfestival 'Verwantschappen' in 2000.
- *Tussen beeld en beweging. Hedendaagse dans en actuele kunst/Between image and movement. Contemporary dance and present-day art*. Concept Dans in Limburg. Een uitgave van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg naar aanleiding van 'Tussen Beeld en Beweging' in het Provinciaal Centrum voor Beeldende Kunsten-Begijnhof (Hasselt) in 2002.
- *Mediale bemiddelingen. Over Vincent Dunoyer en anderen/Media mediations. On Vincent Dunoyer and others*. Concept: Hugo Haeghens en Eef Proesmans. Een uitgave van het Cultuurcentrum Maasmechelen naar aanleiding van een eenmalige try-out van Vincent Dunoyers *Solos for Others* in 2003.

Voor meer informatie:
Cultuurcentrum Maasmechelen
www.ccmaasmechelen.be
089/76 97 97